

A gránitba vésett alkotmány terhe

2014 július 16. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

A tekintélyes amerikai alkotmányjogász szerint súlyos demokratikus deficitet okoz Amerikában, hogy az alkotmány csak rendkívül nehezen módosítható.

Realista kritikusa szerint viszont éppen azért van szükség gránitszilárdságú alaptörvényre, mert az alapvet?

társadalmi kérdésekben sincs esély széles konszenzusra.

„Az amerikai alkotmányt ma nem egy rendszeres kiigazításra szoruló, esend? jogi eszköznek tekintjük, hanem totemmé vált” – írja Eric Posner jogászprofesszor a Slate magazinban. A cikk apropója John Paul Stevens április végén megjelent könyve, amelyben a visszavonult alkotmánybíró áttekinti a szerinte demokratikus szempontból id?szer?vé vált legfontosabb alkotmánymódosítások listáját, többek között a fegyvertartási szabályok szigorítását, a kampányfinanszírozási szabályok átalakítását és a választókerületek átalakításának bírói felülvizsgálatát. Posner azonban nem a könyvet és a tételes alkotmánymódosítási javaslatokat tárgyalja, hanem az amerikai alkotmánymódosítás nehézségéb?l fakadó problémákat.

Utal rá, hogy az amerikai alapító atyák szilárd alapokmányt akartak, ám azt ?k sem gondolták, hogy m?vük ne szorulna id?r?l id?re kiigazításra. Az alkotmány aláírása óta eltelt több mint 220 évben azonban mindössze 27 alkotmánymódosítást jegyeztek fel, ezek közül 10-et még a ratifikáció körüli viták során. 1870 óta mindössze 12 alkotmánymódosítás történt. 1971 óta pedig egyetlen egy technikai jelleg? változtatást sikerült keresztülvinni, s azt is el?ször 1789-ben indítványozták.

A kevés módosítás oka maga az alkotmány. Az ötödik cikkely értelmében az alkotmánymódosítás megindításához mindkét ház kétharmados támogatása (vagy a Kongresszus által a tagállamok kétharmadának egyetértésével létrehozott konvent támogatása) szükséges. Ezek után pedig az államok kétharmadának ratifikálnia is kell a javaslatot ahhoz, hogy hatályba lépjen. A többszörös kétharmados többség csak rendkívüli esetekben érhet? el, ezért a két évszázad alatt méretében és népességének lélekszámában sokszorosára n?tt, sokszín?vé és egyre polarizáltabbá vált Egyesült Államokban nagyon nehéz módosítani az alkotmányt.

A liberális demokráciák többségében rendszeresen hozzányúlnak az alaptörvényhez – írja Posner. Németország évente, Franciaország nagyjából kétévente módosítja az alkotmányt. „És senki sem panaszkodik, hogy ezekben az országokban sérül az alkotmányos stabilitás.”

Mindez nem jelenti, hogy Amerika ma is a 18. századi normák szerint él – jegyzi meg Posner. Az alkotmány módosítása helyett a Legfels?bb Bíróság precedens érték? döntéseinek sora, vagyis az alaptörvény átértelmezése igazítja a korhoz a jogi alapnormákat. Mivel az alkotmánybírókat az elnök politikai szimpátia alapján a szenátus egyetértésével nevezi ki, a népnek csak nagyon közvetett ráhatása van az alkotmánymódosítással felér? alkotmánybírósági döntésekre. Márpedig ez demokratikus szempontból súlyos probléma – sugallja Posner. Csakhogy az alkotmánymódosítás szabályainak megváltoztatása maga is alkotmánymódosítást igényelne, ezért Posner kevés esélyt lát rá, hogy a „beteg rendszer” megváltozzon.

Mi lett volna, ha az elmúlt 220 évben elfogadják a benyújtott 11 000 alkotmánymódosítási javaslatot? – reflektál

Posner cikkére Lyle Denniston alkotmányjogász, a Legfels?bb Bíróság egykori tanácsadója a Philadelphia Inquirer hasábjain. Ami pedig a megosztottságot illeti, Denniston is Posnerhez hasonlóképp vélekedik: Amerika túl polarizálttá vált ahhoz, hogy akár az alapvet? kérdésekben konszenzuális álláspont alakuljon ki.

Viszont éppen ezért tartja fontosnak a stabil alkotmányt. A gránitba vésett alkotmány legalább a status quo biztosításával képes stabilitást teremteni. Ha reális esély lenne az alaptörvény átdolgozására, akkor könnyen lehetséges, hogy az ideológiai táborok egymásnak esnének, ami csak tovább mélyítené a politikai lövészárkokat.
CC Kim Davies
https://www.flickr.com/photos/kjd/

www.metazin.hu - A cikk eredetije itt olvasható

Tisztelt olvasók! Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** facebook oldalát, a következ? címen: https://www.facebook.com/flagmagazin
- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló